

Warszawa, dnia 20 maja 2020 r.

Poz. 897

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾

z dnia 14 maja 2020 r.

w sprawie przeprowadzania postępowania dyscyplinarnego wobec funkcjonariuszy Straży Granicznej

Na podstawie art. 136b ust. 6 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 305) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa tryb przeprowadzania postępowań dyscyplinarnych wobec funkcjonariuszy Straży Granicznej, zwanych dalej „funkcjonariuszami”, przesłanki wymierzania kar, ich wykonywanie, tryb odwoływania się od kar, a także właściwość przełożonych w sprawach dyscyplinarnych.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) pokrzywdzony – osobę, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone zachowaniem funkcjonariusza naruszającego dyscyplinę służbową lub zasady etyki zawodowej;
- 2) władza dyscyplinarna – prawo do wszczynania postępowań dyscyplinarnych i rozstrzygania spraw dyscyplinarnych;
- 3) zakończenie postępowania dyscyplinarnego – wydanie prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego bądź postanowienia o umorzeniu postępowania;
- 4) jednostka organizacyjna Straży Granicznej – Komendę Główną Straży Granicznej, Biuro Spraw Wewnętrznych Straży Granicznej, oddział Straży Granicznej, ośrodek szkolenia Straży Granicznej, ośrodek Straży Granicznej, komórkę organizacyjną Komendy Głównej Straży Granicznej, kontyngent Straży Granicznej wydzielony do realizacji zadań poza granicami państwa.

Rozdział 2

Władza dyscyplinarna

§ 3. 1. Władzę dyscyplinarną w Straży Granicznej posiadają:

- 1) minister właściwy do spraw wewnętrznych,
- 2) Komendant Główny Straży Granicznej,
- 3) Komendant Biura Spraw Wewnętrznych Straży Granicznej,
- 4) komendant oddziału Straży Granicznej,

---

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 2264).

- 5) komendant ośrodka szkolenia Straży Granicznej,
- 6) komendant ośrodka Straży Granicznej,
- 7) kierownik komórki organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej,
- 8) dowódca kontyngentu Straży Granicznej wydzielonego do realizacji zadań poza granicami państwa, zwany dalej „dowódcą kontyngentu”

– zwani dalej „przełożonymi właściwymi w sprawach dyscyplinarnych”.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych posiada władzę dyscyplinarną wobec:

- 1) Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Biura Spraw Wewnętrznych Straży Granicznej i jego zastępcy;
- 2) wszystkich funkcjonariuszy – w zakresie prawa do rozstrzygania spraw dyscyplinarnych.

3. Komendant Główny Straży Granicznej posiada władzę dyscyplinarną wobec wszystkich funkcjonariuszy, z wyłączeniem Komendanta Biura Spraw Wewnętrznych Straży Granicznej i jego zastępcy.

4. Przełożeni właściwi w sprawach dyscyplinarnych posiadają władzę dyscyplinarną wobec funkcjonariuszy pełniących służbę w podległych im jednostkach organizacyjnych Straży Granicznej.

5. Komendant Główny Straży Granicznej może, do dnia wydania postanowienia o zamknięciu postępowania dyscyplinarnego wszczętego przez innego przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych, z wyjątkiem postanowienia wydanego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, jeżeli uzna to za uzasadnione okolicznościami sprawy:

- 1) przejąć prowadzenie postępowania albo
- 2) przekazać prowadzenie postępowania innemu funkcjonariuszowi uprawnionemu do wymierzania kar dyscyplinarnych, o którym mowa w art. 136b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, zwanej dalej „ustawą”.

6. Funkcjonariusz, któremu przekazano prowadzenie postępowania dyscyplinarnego, posiada władzę dyscyplinarną wobec funkcjonariusza, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie dyscyplinarne wyłącznie w zakresie przekazanej sprawy.

§ 4. 1. Funkcjonariusz, któremu powierzono pełnienie obowiązków na danym stanowisku służbowym, posiada władzę dyscyplinarną przysługującą funkcjonariuszowi powołanemu lub mianowanemu na to stanowisko.

2. Funkcjonariusz, który w zastępstwie pełni obowiązki na danym stanowisku służbowym, posiada władzę dyscyplinarną przysługującą osobie zastępowanej.

§ 5. 1. Funkcjonariusz delegowany do czasowego pełnienia służby lub któremu powierzono pełnienie obowiązków służbowych w innej jednostce organizacyjnej Straży Granicznej albo którego skierowano na przeszkolenie lub naukę, podlega władzy dyscyplinarnej przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych w miejscu czasowego delegowania, powierzenia obowiązków, nauki lub szkolenia.

2. Karę ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku, wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, obniżenia stopnia, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby oraz wydalenia ze służby wymierza lub występuje z wnioskiem o ich wymierzenie przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych w miejscu stałego pełnienia służby przez funkcjonariusza.

3. Funkcjonariusz przeniesiony w toku postępowania dyscyplinarnego do pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej Straży Granicznej, z dniem przeniesienia, podlega władzy dyscyplinarnej przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych w nowym miejscu pełnienia służby.

4. Funkcjonariusz pozostający w dyspozycji podlega władzy dyscyplinarnej przełożonego, w którego dyspozycji pozostaje.

5. Przepisów ust. 3 i 4 nie stosuje się do postępowania dyscyplinarnego wszczętego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

6. Funkcjonariusz przebywający na urlopie lub oddelegowany do wykonywania zadań poza Strażą Graniczną podlega władzy dyscyplinarnej przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych, któremu podlegał przed udzieleniem mu urlopu lub oddelegowaniem.

§ 6. Spory o właściwość w sprawach dyscyplinarnych rozstrzyga Komendant Główny Straży Granicznej, z wyłączeniem przypadków, gdy postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

§ 7. Przełożeni właściwi w sprawach dyscyplinarnych mogą wymierzać kary dyscyplinarne w następującym zakresie:

- 1) minister właściwy do spraw wewnętrznych kary: upomnienia, nagany, surowej nagany, nagany z ostrzeżeniem, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku, wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, obniżenia stopnia, z wyjątkiem stopnia generała, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby oraz wydalenia ze służby;
- 2) Komendant Główny Straży Granicznej kary: upomnienia, nagany, surowej nagany, nagany z ostrzeżeniem, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku, wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, obniżenia stopnia chorążego, podoficerskiego lub starszego szeregowego, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby, wydalenia ze służby oraz zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania;
- 3) Komendant Biura Spraw Wewnętrznych Straży Granicznej, komendant oddziału Straży Granicznej, komendant ośrodka szkolenia Straży Granicznej i komendant ośrodka Straży Granicznej kary: upomnienia, nagany, surowej nagany, nagany z ostrzeżeniem, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku, obniżenia stopnia podoficerskiego i stopnia starszego szeregowego, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby, zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania oraz wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, z wyjątkiem przypadków, w których wykonanie tych kar wymaga odwołania przez Komendanta Głównego Straży Granicznej ukaranego funkcjonariusza z dotychczas zajmowanego stanowiska służbowego;
- 4) kierownik komórki organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej kary: upomnienia, nagany, surowej nagany, nagany z ostrzeżeniem, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku oraz ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby;
- 5) dowódca kontyngentu kary: upomnienia, nagany, surowej nagany, nagany z ostrzeżeniem.

Rozdział 3

Postępowanie dyscyplinarne

§ 8. 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna się niezwłocznie, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przez funkcjonariusza czynu, za który ponosi on odpowiedzialność dyscyplinarną.

2. Celem postępowania dyscyplinarnego jest w szczególności:

- 1) ustalenie, czy czyn, za który funkcjonariusz ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną, został popełniony i czy obwiniony jest jego sprawcą;
- 2) wszechstronne wyjaśnienie przyczyn i okoliczności popełnienia czynu, o którym mowa w pkt 1;
- 3) zebranie i utrwalenie dowodów w sprawie.

§ 9. Postępowanie dyscyplinarne jest postępowaniem dwuinstancyjnym, z zastrzeżeniem art. 136b ust. 4a ustawy.

§ 10. 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych:

- 1) z urzędu;
- 2) na wniosek przełożonego funkcjonariusza;
- 3) na polecenie przełożonego, któremu podlega służbowo przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych.

2. Przełożony, o którym mowa w ust. 1, może wszcząć postępowanie dyscyplinarne także na wniosek sądu, prokuratora albo innego zainteresowanego organu, instytucji lub pokrzywdzonego.

§ 11. 1. Przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego można podjąć czynności wyjaśniające, jeżeli wiadomość o czynie, za który funkcjonariusz ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną, budzi wątpliwości, w szczególności co do popełnienia tego czynu lub jego kwalifikacji prawnej albo co do osoby sprawcy.

2. O podjęciu czynności wyjaśniających wydaje się postanowienie.

3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych;
- 2) datę i miejsce wydania;
- 3) podstawę prawną;
- 4) datę otrzymania przez przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych informacji o czynie, o którym mowa w ust. 1;

- 5) określenie czynu stanowiącego przedmiot czynności wyjaśniających;
- 6) wskazanie funkcjonariusza wyznaczonego do prowadzenia czynności wyjaśniających;
- 7) podpis przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych i urzędową pieczęć jednostki organizacyjnej Straży Granicznej albo podpis i urzędową pieczęć ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

4. Czynności wyjaśniające należy ukończyć w terminie 30 dni od daty ich podjęcia.

5. Z przeprowadzonych czynności wyjaśniających sporządza się sprawozdanie.

§ 12. 1. Postępowania dyscyplinarnego nie wszczyna się, jeżeli:

- 1) czynności wyjaśniające nie potwierdziły popełnienia czynu, za który funkcjonariusz ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną;
- 2) upłynęły terminy określone w art. 137 ustawy;
- 3) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu i tego samego funkcjonariusza zostało prawomocnie ukończono lub wszczęte wcześniej toczy się.

2. Postępowania dyscyplinarnego można nie wszczynać, jeżeli funkcjonariusz zgłosi pisemnie o niezwłocznym wystąpieniu ze służby.

3. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może wydać orzeczenie dyscyplinarne bez wszczynania postępowania dyscyplinarnego, jeżeli okoliczności popełnionego czynu i wina funkcjonariusza nie budzą wątpliwości oraz nie zachodzi potrzeba wymierzenia kary surowszej niż nagana z ostrzeżeniem, po uprzednim uzyskaniu pisemnej zgody funkcjonariusza na poddanie się karze dyscyplinarnej bez prowadzenia postępowania dyscyplinarnego.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 3, orzeczenie dyscyplinarne wydaje się po wysłuchaniu funkcjonariusza i złożeniu przez niego wyjaśnienia na piśmie oraz wyrażeniu zgody na poddanie się karze dyscyplinarnej bez prowadzenia postępowania dyscyplinarnego.

5. Rozmowa dyscyplinująca polega na wytknięciu funkcjonariuszowi niewłaściwego postępowania oraz uprzedzeniu go o możliwości zastosowania innych środków dyscyplinujących, a także wszczęcia postępowania i wymierzenia kary dyscyplinarnej, w przypadku ponownego popełnienia czynu, za który funkcjonariusz ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną.

6. Jeżeli funkcjonariusz nie zgadza się z wytkniętym mu niewłaściwym postępowaniem podczas rozmowy dyscyplinującej, o której mowa w ust. 5, w terminie 5 dni od daty zapoznania się z notatką z rozmowy może wnieść do przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych pisemny sprzeciw, zwany dalej „sprzeciwem”. O prawie do wniesienia sprzeciwu funkcjonariusza poucza się podczas rozmowy dyscyplinującej, a treść pouczenia zawiera się w notatce z tej rozmowy. Przepis § 32 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

7. Wniesienie sprzeciwu obliuguje przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, z wyjątkiem przypadku, kiedy nastąpił upływ terminów określonych w art. 137 ustawy.

8. Brak sprzeciwu powoduje włączenie notatki z przeprowadzonej rozmowy dyscyplinującej do akt osobowych funkcjonariusza, z którym była przeprowadzona rozmowa. W przypadku wniesienia sprzeciwu notatkę z przeprowadzonej rozmowy dyscyplinującej włącza się do akt postępowania dyscyplinarnego.

9. W przypadku wniesienia sprzeciwu i braku możliwości wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, w związku z upływem terminów określonych w art. 137 ustawy, notatka podlega zniszczeniu.

10. W przypadku wniesienia sprzeciwu po upływie terminu, o którym mowa w ust. 6, przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych wydaje postanowienie o odmowie przyjęcia sprzeciwu. Na postanowienie przysługuje zażalenie w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych do Komendanta Głównego Straży Granicznej. Jeżeli postanowienie wydał minister właściwy do spraw wewnętrznych albo Komendant Główny Straży Granicznej, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Przepis § 32 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

11. Rozmowę dyscyplinującą przeprowadza przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych. W uzasadnionym przypadku przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może na piśmie upoważnić do przeprowadzenia w jego imieniu rozmowy dyscyplinującej funkcjonariusza w stopniu nie niższym od stopnia posiadanego przez funkcjonariusza, z którym jest prowadzona rozmowa, lub zajmującego co najmniej równorzędne z tym funkcjonariuszem stanowisko służbowe.

12. Upoważnienie do przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej zawiera:

- 1) podstawę prawną;
- 2) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe upoważnionego funkcjonariusza;
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe funkcjonariusza, z którym ma być prowadzona rozmowa dyscyplinująca;
- 4) określenie czynu, w związku z którym rozmowa dyscyplinująca ma być prowadzona, wraz z jego kwalifikacją prawną;
- 5) określenie przesłanek, jakie spowodowały podjęcie przez przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych rozstrzygnięcia o przeprowadzeniu w danym przypadku rozmowy dyscyplinującej;
- 6) określenie terminu, w jakim rozmowę dyscyplinującą należy przeprowadzić.

13. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych, jednocześnie z upoważnieniem do przeprowadzenia w jego imieniu rozmowy dyscyplinującej, udziela funkcjonariuszowi upoważnionemu do jej przeprowadzenia pisemnych wytycznych dotyczących przeprowadzenia rozmowy, a w szczególności wskazuje informacje lub okoliczności, jakie należy podnieść, wytykając niewłaściwe postępowanie funkcjonariuszowi, z którym rozmowa dyscyplinująca ma być prowadzona.

14. Notatkę z rozmowy dyscyplinującej funkcjonariusz upoważniony do jej przeprowadzenia przedstawia przełożonemu właściwemu w sprawach dyscyplinarnych, przed jej przekazaniem do akt osobowych funkcjonariusza, z którym była przeprowadzona rozmowa.

§ 13. 1. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego następuje w formie postanowienia, którego odpis niezwłocznie doręcza się obwinionemu. Postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego doręcza się także sądowi, prokuratorowi, organowi, instytucji lub pokrzywdzonemu, o których mowa w § 10 ust. 2, jeżeli postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte na ich wniosek.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych;
- 2) datę i miejsce wydania;
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego;
- 4) podstawę prawną;
- 5) datę otrzymania przez przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych informacji uzasadniającej podejrzenie popełnienia przez funkcjonariusza czynu, za który ponosi on odpowiedzialność dyscyplinarną;
- 6) określenie czynu zarzucanego obwinionemu, wraz z jego kwalifikacją prawną;
- 7) wyznaczenie prowadzącego postępowanie albo członków komisji do prowadzenia postępowania dyscyplinarnego ze wskazaniem przewodniczącego, z podaniem stopnia, imienia, nazwiska i stanowiska służbowego prowadzącego postępowanie lub członków komisji;
- 8) podpis przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych i urzędową pieczęć jednostki organizacyjnej Straży Granicznej albo podpis i urzędową pieczęć ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

3. Jeżeli w toku postępowania dyscyplinarnego okaże się, że obwinionemu należy zarzucić ponadto czyn nieobjęty postanowieniem o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego albo czyn w zmienionej w istotny sposób postaci, wydaje się nowe postanowienie. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku uchylecia w postępowaniu odwoławczym orzeczenia, o którym mowa w § 12 ust. 3, wydanego w pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia, za datę wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przyjmuje się datę wydania orzeczenia w pierwszej instancji.

§ 14. 1. Postępowanie dyscyplinarne prowadzi przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych lub wyznaczony przez niego funkcjonariusz.

2. Do prowadzenia postępowania dyscyplinarnego wyznacza się funkcjonariusza w stopniu nie niższym od stopnia posiadanego przez obwinionego albo zajmującego co najmniej równorzędne z nim stanowisko służbowe.

3. Funkcjonariusza wyłącza się z udziału w postępowaniu dyscyplinarnym, jeżeli:

- 1) sprawa dotyczy go bezpośrednio;
- 2) jest małżonkiem obwinionego, jego obrońcy lub pokrzywdzonego albo pozostaje we wspólnym pożyciu z jedną z tych osób;

- 3) jest krewnym lub powinowatym obwinionego lub pokrzywdzonego w linii prostej, a w linii bocznej aż do stopnia pomiędzy dziećmi rodzeństwa osób wymienionych w pkt 2, albo jest związany z jedną z tych osób węzłem przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 4) był świadkiem zdarzenia lub w tej sprawie był przesłuchany w charakterze świadka;
- 5) między nim a obwinionym lub pokrzywdzonym zachodzi stosunek osobisty mogący wywołać wątpliwości co do bezstronności prowadzącego postępowanie;
- 6) jest podwładnym obwinionego, jego obrońcy lub pokrzywdzonego.

4. Prowadzącego postępowanie można wyłączyć z udziału w postępowaniu dyscyplinarnym również w przypadku, gdy zaistnieją przesłanki uniemożliwiające mu prowadzenie tego postępowania.

5. Prowadzący postępowanie bada z urzędu, czy nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego wyłączenie z udziału w postępowaniu dyscyplinarnym.

6. Prowadzący postępowanie zawiadamia pisemnie przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych o zaistnieniu okoliczności, o których mowa w ust. 3 i 4.

7. O wyłączeniu prowadzącego postępowanie rozstrzyga przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych w drodze postanowienia. Do czasu wydania postanowienia prowadzący postępowanie podejmuje czynności niecierpiące zwłoki.

8. Przepisy ust. 1–7 stosuje się odpowiednio w przypadku podjęcia czynności wyjaśniających.

9. Obwiniony i pokrzywdzony mogą złożyć do przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych wniosek o wyłączenie prowadzącego postępowanie dyscyplinarne z przyczyn, o których mowa w ust. 3.

10. Wniosek, o którym mowa w ust. 9, składa się do:

- 1) Komendanta Głównego Straży Granicznej – jeżeli postępowanie dyscyplinarne prowadzi przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych;
- 2) ministra właściwego do spraw wewnętrznych:
  - a) jeżeli postępowanie dyscyplinarne prowadzi Komendant Główny Straży Granicznej,
  - b) jeżeli postępowanie dyscyplinarne prowadzi minister właściwy do spraw wewnętrznych.

§ 15. 1. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może, ze względu na wagę i zawołość sprawy, powołać spośród funkcjonariuszy komisję do przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego, określając jej skład i wyznaczając przewodniczącego kierującego jednoosobowo pracami komisji.

2. Do prowadzenia postępowania przez komisję, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące prowadzenia postępowania przez wyznaczonego funkcjonariusza. Postanowienia wydawane w toku postępowania przez prowadzącego postępowanie wydaje wyłącznie przewodniczący komisji.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w przypadku podjęcia czynności wyjaśniających.

§ 16. 1. Prowadzący postępowanie zbiera dowody i podejmuje czynności niezbędne do wyjaśnienia sprawy, a w szczególności: przesłuchuje obwinionego, świadków i pokrzywdzonego, zleca lub występuje do przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych o zlecenie przeprowadzenia odpowiednich badań, ekspertyz i tłumaczeń oraz zasięga niezbędnych opinii.

2. Otrzymane przez Straż Graniczną w związku z realizacją jej ustawowych zadań pisma sporządzone w języku obcym włącza się do akt postępowania dyscyplinarnego łącznie z tłumaczeniami wykonanymi przez komórki organizacyjne jednostek organizacyjnych Straży Granicznej sporządzające tego rodzaju tłumaczenia na potrzeby Straży Granicznej.

3. O przeprowadzenie czynności poza miejscowością, w której toczy się postępowanie, przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może zwrócić się do kierownika jednostki organizacyjnej Straży Granicznej właściwego dla miejsca, w którym czynność ta ma być dokonana.

4. Z przesłuchania obwinionego, pokrzywdzonego, świadków i biegłych sporządza się protokoły. Protokół sporządza prowadzący postępowanie dyscyplinarne lub funkcjonariusz wyznaczony do protokolowania, a w przypadku, o którym mowa w ust. 3, funkcjonariusz wyznaczony do przeprowadzenia przesłuchania.

5. Przed przesłuchaniem prowadzący postępowanie, a w przypadku, o którym mowa w ust. 3, funkcjonariusz przeprowadzający przesłuchanie, uprzedza świadka, biegłego i pokrzywdzonego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania.

6. Materiały przekazane przez sąd, prokuratora, organ, instytucję lub pokrzywdzonego włącza się do akt postępowania dyscyplinarnego.

7. Prowadzący postępowanie wydaje postanowienia, jeżeli ich wydanie nie jest zastrzeżone do kompetencji przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych.

8. Prowadzący postępowanie dyscyplinarne prowadzi spis akt postępowania dyscyplinarnego zawierający:

- 1) liczbę porządkową;
- 2) numer arkusza;
- 3) nazwę dokumentu;
- 4) datę wykonania dokumentu;
- 5) uwagi.

§ 17. 1. W toku postępowania dyscyplinarnego obwiniony ma prawo do:

- 1) odmowy składania wyjaśnień;
- 2) zgłaszania wniosków dowodowych;
- 3) przeglądania akt postępowania dyscyplinarnego oraz sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów;
- 4) wnoszenia zażaleń na postanowienia, o których mowa w § 21 ust. 5, § 23 ust. 2, § 25 ust. 4 i § 41 ust. 7.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 2–4, przysługują również obrońcy obwinionego.

3. Zażalenie na postanowienie wnosi się za pośrednictwem prowadzącego postępowanie dyscyplinarne do przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych, a jeżeli postanowienie wydał ten przełożony – do Komendanta Głównego Straży Granicznej. Jeżeli postanowienie wydał:

- 1) Komendant Główny Straży Granicznej – zażalenie wnosi się do ministra właściwego do spraw wewnętrznych;
- 2) minister właściwy do spraw wewnętrznych – zażalenie nie przysługuje, jednak obwiniony może zwrócić się do ministra właściwego do spraw wewnętrznych o ponowne rozpatrzenie sprawy.

4. Zażalenia na postanowienia wnosi się w terminie 3 dni od dnia doręczenia postanowienia, z zastrzeżeniem § 25 ust. 4 i § 41 ust. 7. Przepis § 32 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 18. 1. Wnioski dowodowe zgłasza się na piśmie prowadzącemu postępowanie dyscyplinarne, ze wskazaniem okoliczności, które mają być udowodnione.

2. Wniosek dowodowy oddala się, jeżeli:

- 1) przeprowadzenie dowodu jest niedopuszczalne;
- 2) okoliczność, która ma zostać udowodniona, jest już udowodniona zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy;
- 3) okoliczności nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy lub dowodu nie da się przeprowadzić.

3. Oddalenie wniosku następuje w formie postanowienia.

§ 19. 1. Postanowienie wydane w toku postępowania doręcza się niezwłocznie obwinionemu i jego obrońcy. Postanowienie doręcza się również pokrzywdzonemu w przypadkach, o których mowa w § 13 ust. 1 i 3, § 21 ust. 5 i § 25 ust. 4.

2. W przypadku doręczenia obwinionemu i obrońcy w różnych terminach postanowienia, od którego przysługuje zażalenie, termin do złożenia zażalenia liczy się od dnia doręczenia, które nastąpiło wcześniej.

§ 20. 1. Postępowanie dyscyplinarne powinno być zamknięte w terminie 30 dni od daty wszczęcia postępowania.

2. W uzasadnionych przypadkach przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może, w drodze postanowienia, przedłużyć termin prowadzenia postępowania dyscyplinarnego na czas oznaczony.

§ 21. 1. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może zawiesić postępowanie dyscyplinarne do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego, postępowania w sprawach o wykroczenia lub postępowania w sprawach o przestępstwo albo wykroczenie skarbowe, jeżeli wydanie orzeczenia dyscyplinarnego zależy od wyniku tych postępowań.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy naruszenie dyscypliny służbowej popełnione przez funkcjonariusza jest oczywiste i pozostawienie funkcjonariusza w służbie godzi w jej interes.

3. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może zawiesić postępowanie dyscyplinarne, gdy zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania.

4. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych zawiesza postępowanie dyscyplinarne z dniem przeniesienia obwinionego do innej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej i przekazuje materiały postępowania dyscyplinarnego przełożonemu właściwemu w sprawach dyscyplinarnych w nowym miejscu służby obwinionego. Przepis nie dotyczy postępowania dyscyplinarnego wszczętego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

5. Na postanowienie o zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego obwinionemu i pokrzywdzonemu przysługuje zażalenie, z wyjątkiem postanowienia, o którym mowa w ust. 4. Jeżeli postanowienie wydał minister właściwy do spraw wewnętrznych, zażalenie nie przysługuje, jednak obwiniony i pokrzywdzony mogą zwrócić się do ministra właściwego do spraw wewnętrznych o ponowne rozpatrzenie sprawy.

6. Zawieszenie postępowania wstrzymuje bieg terminów.

7. Po ustaniu przyczyn uzasadniających zawieszenie postępowania dyscyplinarnego przełożony, o którym mowa w ust. 1, wydaje postanowienie o podjęciu zawieszzonego postępowania.

8. Postanowienie o podjęciu zawieszzonego postępowania dyscyplinarnego w sprawie obwinionego przeniesionego do innej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej wydaje się niezwłocznie po otrzymaniu materiałów postępowania dyscyplinarnego wszczętego w poprzednim miejscu służby obwinionego.

§ 22. Jeżeli przeciwko obwinionemu jest prowadzone postępowanie dyscyplinarne obejmujące zarzuty popełnienia dwóch lub więcej czynów, a zebrane na danym etapie postępowania dowody dają podstawy do uznania obwinionego winnym popełnienia jednego z zarzuconych czynów, przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może, w drodze postanowienia, wyłączyć ten czyn do odrębnego postępowania dyscyplinarnego, bez względu na wyjaśnienie wszystkich okoliczności dotyczących pozostałych czynów objętych postępowaniem.

§ 23. 1. Jeżeli prowadzący postępowanie uzna, że zostały wyjaśnione wszystkie okoliczności sprawy, zapoznaje obwinionego i jego obrońcę z aktami postępowania dyscyplinarnego oraz poucza go o prawie przejrzenia akt i zgłoszenia wniosku o uzupełnienie postępowania dyscyplinarnego w terminie 3 dni. Przepis § 18 stosuje się odpowiednio. Zapoznanie z aktami jest czynnością przeprowadzaną nieprzerwanie. Przerwanie czynności zapoznania może nastąpić wyłącznie w szczególnie uzasadnionych okolicznościach. W przypadku przerwania tych czynności prowadzący postępowanie wyznacza termin kontynuowania zapoznania z aktami i informuje o tym biorącego udział w zapoznaniu obwinionego lub jego obrońcę bez obowiązku doręczania obwinionemu i jego obrońcy odrębnego pisemnego zawiadomienia. Informacje o przerwaniu i przyczynach przerwania czynności zapoznania z aktami oraz o wyznaczonym terminie kontynuowania zapoznania z aktami wpisuje się w protokole zapoznania z aktami.

2. Wniosek o uzupełnienie akt postępowania dyscyplinarnego rozpatruje prowadzący postępowanie. Na postanowienie o odmowie uzupełnienia akt postępowania dyscyplinarnego obwinionemu przysługuje zażalenie.

3. Z czynności zapoznania obwinionego i jego obrońcy z aktami postępowania dyscyplinarnego sporządza się protokół.

4. Odmowa obwinionego lub jego obrońcy zapoznania się z aktami postępowania dyscyplinarnego lub złożenia podpisu stwierdzającego tę okoliczność nie wstrzymuje postępowania. Prowadzący postępowanie dokonuje wzmianki o odmowie w aktach postępowania dyscyplinarnego. Nieusprawiedliwione niestawienie się obwinionego lub jego obrońcy na czynność zapoznania się z aktami postępowania dyscyplinarnego jest równoznaczne z odmową zapoznania się z tymi aktami.

5. W przypadku korzystania w postępowaniu dyscyplinarnym z materiałów prowadzonego równocześnie postępowania przygotowawczego, zapoznanie obwinionego i jego obrońcy z tymi materiałami następuje po uzyskaniu zgody prokuratora nadzorującego lub prowadzącego postępowanie przygotowawcze. Obwinionego i jego obrońcę należy zapoznać z odmowną decyzją prokuratora.

§ 24. 1. Jeżeli nie zachodzi potrzeba uzupełnienia postępowania dyscyplinarnego, prowadzący postępowanie wydaje postanowienie o zamknięciu postępowania i sporządza, w terminie 3 dni, sprawozdanie z przeprowadzonego postępowania oraz przekazuje akta postępowania dyscyplinarnego przełożonemu właściwemu w sprawach dyscyplinarnych.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe prowadzącego postępowanie dyscyplinarne lub funkcjonariuszy powołanych w skład komisji przeprowadzającej postępowanie;
- 2) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych;
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego;
- 4) określenie czynu zarzucanego obwinionemu, ze wskazaniem kwalifikacji prawnej;

- 5) opis ustalonego stanu faktycznego;
- 6) wnioski dotyczące orzeczenia dyscyplinarnego lub umorzenia postępowania dyscyplinarnego, z uzasadnieniem i wskazaniem okoliczności łagodzących lub obciążających.

§ 25. 1. Postępowanie dyscyplinarne umarza się, jeżeli:

- 1) nastąpiło przedawnienie wymierzenia kary dyscyplinarnej;
- 2) postępowanie dyscyplinarne wszczęto po upływie terminu, o którym mowa w art. 137 ust. 1 ustawy;
- 3) ustalono, że czyn przypisany obwinionemu nie wypełnia znamion czynu, za który funkcjonariusz ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną;
- 4) obwiniony zmarł;
- 5) obwiniony przestał podlegać orzecznictwu dyscyplinarnemu;
- 6) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu zarzucanego obwinionemu zostało prawomocnie zakończone lub wszczęte wcześniej toczy się.

2. Postępowanie dyscyplinarne można umorzyć w razie:

- 1) długotrwałej choroby obwinionego;
- 2) pisemnego zgłoszenia przez obwinionego niezwłocznego wystąpienia ze służby, jeżeli postępowanie dotyczy czynu, za który funkcjonariusz ponosi wyłącznie odpowiedzialność dyscyplinarną;
- 3) wycofania wniosku, o którym mowa w § 10 ust. 2.

3. Postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego wydaje przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych.

4. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 3, obwinionemu i pokrzywdzonemu służy zażalenie, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Jeżeli postanowienie wydał minister właściwy do spraw wewnętrznych, zażalenie nie przysługuje, jednak obwiniony i pokrzywdzony mogą w terminie 7 dni zwrócić się do ministra właściwego do spraw wewnętrznych o ponowne rozpatrzenie sprawy. Przepis § 32 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. Postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego zawiera:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych;
- 2) datę i miejsce wydania;
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego;
- 4) określenie czynu zarzucanego obwinionemu, ze wskazaniem kwalifikacji prawnej;
- 5) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- 6) pouczenie o prawie wniesienia zażalenia;
- 7) podpis przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych i urzędową pieczęć jednostki organizacyjnej Straży Granicznej albo podpis i urzędową pieczęć ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

6. Postanowienia o umorzeniu postępowania wobec przedawnienia karalności nie wydaje się w przypadku, gdy zebrane dowody uzasadniają u niewinnienie obwinionego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

§ 26. W przypadku przywrócenia do służby funkcjonariusza, wobec którego prowadzone w dacie jego zwolnienia ze służby postępowanie dyscyplinarne zostało umorzone na podstawie § 25 ust. 1 pkt 5, przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych wydaje postanowienie o uchyleniu postanowienia o umorzeniu tego postępowania dyscyplinarnego, o ile nie nastąpiło przedawnienie wymierzenia kary dyscyplinarnej za czyn będący przedmiotem tego postępowania.

Rozdział 4

Wymierzanie kar dyscyplinarnych

§ 27. 1. Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych orzeka:

- 1) o niewinnieniu, jeżeli przeprowadzone postępowanie nie potwierdziło zarzutów stawianych obwinionemu lub przeprowadzone postępowanie karne, postępowanie w sprawie o wykroczenie lub postępowanie w sprawie o przestępstwo albo wykroczenie skarbowe zostało zakończone orzeczeniem o niewinnieniu, a czyn nie stanowi naruszenia dyscypliny służbowej, albo

- 2) o uznaniu obwinionego winnym popełnienia czynu, za który ponosi on odpowiedzialność dyscyplinarną, i o wymierzeniu kary dyscyplinarnej, albo
- 3) o uznaniu obwinionego winnym popełnienia czynu, za który ponosi on odpowiedzialność dyscyplinarną, i o odstąpieniu od wymierzenia kary.

2. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych w orzeczeniu dyscyplinarnym może zmienić opis czynu lub jego kwalifikację prawną wyłącznie w granicach czynu zarzucanego obwinionemu i jego kwalifikacji prawnej.

3. Jeżeli w dniu wydania orzeczenia zachodzi okoliczność uzasadniająca umorzenie postępowania w części, o umorzeniu rozstrzyga się w orzeczeniu dyscyplinarnym.

4. Orzeczenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się nie później niż w ciągu 14 dni od dnia zamknięcia postępowania.

5. W przypadku, o którym mowa w § 29 ust. 1, orzeczenie dyscyplinarne wydaje się nie później niż w ciągu 14 dni od dnia otrzymania akt przez Komendanta Głównego Straży Granicznej.

§ 28. Jeżeli przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych uzna, że przekazane mu akta postępowania dyscyplinarnego zawierają istotne uchybienia prawne lub braki w zakresie dowodowym, w terminie 7 dni od dnia przekazania mu akt wydaje postanowienie o uchyleniu postanowienia o zamknięciu postępowania i zwraca sprawę prowadzącemu postępowanie w celu usunięcia stwierdzonych uchybień bądź uzupełnienia braków w zakresie dowodowym.

§ 29. 1. Jeżeli przełożony, o którym mowa w § 7 pkt 3 i 4, uzna, że należy wymierzyć karę, do której wymierzenia nie jest uprawniony, akta postępowania dyscyplinarnego przesyła niezwłocznie Komendantowi Głównemu Straży Granicznej z wnioskiem o wymierzenie określonej kary. Wniosek nie wiąże Komendanta Głównego Straży Granicznej.

2. Jeżeli akta sprawy przekazanej w przypadku, o którym mowa w ust. 1, zawierają istotne uchybienia prawne lub braki w zakresie dowodowym, Komendant Główny Straży Granicznej zwraca je wnioskującemu o ukaranie w terminie 7 dni od daty ich otrzymania w celu usunięcia uchybień bądź uzupełnienia braków w zakresie dowodowym.

3. Zwrot akt, o którym mowa w ust. 2, następuje w formie postanowienia. Postanowienie powinno wskazywać, w jakim kierunku ma nastąpić uzupełnienie postępowania dyscyplinarnego.

§ 30. 1. Wymierzona kara dyscyplinarna powinna być współmierna do czynu popełnionego przez obwinionego.

2. Przy wymierzaniu kary dyscyplinarnej uwzględnia się w szczególności rodzaj i wagę czynu, jego skutki i okoliczności popełnienia, pobudki działania obwinionego, stopień winy, następstwa ujemne dla służby, dotychczasowe wyniki w służbie, opinię służbową, okres pozostawania w służbie oraz zachowanie się obwinionego przed i po popełnieniu zarzucanego mu czynu, a także inne okoliczności, zarówno łagodzące, jak i obciążające, istotne w sprawie.

3. Na zaostrzenie wymiaru kary ma wpływ w szczególności popełnienie czynu przez funkcjonariusza:

- 1) będącego w stanie po użyciu alkoholu lub środka odurzającego;
- 2) w czasie odbywania uprzednio wymierzonej kary dyscyplinarnej, jak również w czasie próby określonej w orzeczeniu o warunkowym zawieszeniu wykonania kary lub warunkowym umorzeniu postępowania karnego;
- 3) w obecności podwładnego, wspólnie z nim lub na jego szkodę.

§ 31. 1. Orzeczenie dyscyplinarne zawiera:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych, który wydaje orzeczenie;
- 2) datę i miejsce wydania;
- 3) stopień, imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe obwinionego;
- 4) określenie czynu zarzucanego obwinionemu, wraz z jego kwalifikacją prawną;
- 5) rozstrzygnięcie w sprawie;
- 6) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- 7) pouczenie o prawie do wniesienia odwołania;
- 8) podpis przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych i urzędową pieczęć jednostki organizacyjnej Straży Granicznej albo podpis i urzędową pieczęć ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

2. Uzasadnienie faktyczne orzeczenia dyscyplinarnego powinno zawierać w szczególności: wskazanie faktów, które uznano za udowodnione, dowodów, na których się oparto, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówiono wiarygodności i mocy dowodowej. W uzasadnieniu prawnym należy wyjaśnić podstawy prawne orzeczenia z przytoczeniem przepisów prawa. W uzasadnieniu należy ponadto przytoczyć okoliczności, które wpłynęły na wymiar kary lub na odstąpienie od wymierzenia kary.

3. Orzeczenie dyscyplinarne doręcza się niezwłocznie obwinionemu oraz jego obrońcy.

4. W przypadku gdy w uzasadnieniu orzeczenia dyscyplinarnego zostały zawarte wiadomości stanowiące informacje niejawnne, obwinionemu i jego obrońcy doręcza się orzeczenie bez uzasadnienia, z zawiadomieniem, że uzasadnienie zostało sporządzone.

5. Obwiniony i jego obrońca mają prawo zapoznać się z uzasadnieniem, o którym mowa w ust. 4. Przed udostępnieniem uzasadnienia przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych lub upoważniony przez niego funkcjonariusz poucza o obowiązku zachowania w tajemnicy informacji niejawnnych zawartych w uzasadnieniu i uprzedza o skutkach niedopełnienia tego obowiązku.

6. Fakt przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 5, obwiniony i jego obrońca potwierdzają własnoręcznym podpisem.

Rozdział 5

Postępowanie odwoławcze

§ 32. 1. Obwiniony może wnieść na piśmie odwołanie od orzeczenia dyscyplinarnego w terminie 7 dni od dnia doręczenia orzeczenia, za pośrednictwem przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych, do organów, o których mowa w art. 136b ust. 3 i 4 ustawy, z zastrzeżeniem art. 136b ust. 4a ustawy. Przepis § 19 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Termin do wniesienia odwołania uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało:

- 1) nadane w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego;
- 2) nadane w jednostce organizacyjnej Straży Granicznej lub komórce organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej, w której funkcjonariusz pełni służbę;
- 3) złożone przez funkcjonariusza pozbawionego wolności w administracji zakładu karnego.

3. Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie orzeczenia dyscyplinarnego.

4. Orzeczenie dyscyplinarne, od którego nie wniesiono odwołania, staje się po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1, prawomocne i podlega wykonaniu.

§ 33. 1. Przełożony, który wydał orzeczenie dyscyplinarne, przesyła odwołanie w terminie 7 dni organowi drugiej instancji, załączając akta osobowe i akta postępowania dyscyplinarnego.

2. Jeżeli przełożony, który wydał orzeczenie dyscyplinarne, uzna, że odwołanie zasługuje w całości na uwzględnienie, może wydać nowe orzeczenie, w którym uchyli lub zmieni zaskarżone orzeczenie.

3. Od nowego orzeczenia dyscyplinarnego obwinionemu przysługuje odwołanie. Przepis § 32 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 34. W postępowaniu odwoławczym rozpoznanie sprawy następuje na podstawie materiału dowodowego zebranego w postępowaniu zakończonym zaskarżonym orzeczeniem.

§ 35. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych albo Komendant Główny Straży Granicznej, po rozpatrzeniu odwołania lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, wydaje orzeczenie dyscyplinarne o:

- 1) utrzymaniu w mocy orzeczenia wydanego w pierwszej instancji albo
- 2) uchyleniu w całości lub w części orzeczenia wydanego w pierwszej instancji i w tym zakresie orzeczeniu co do istoty sprawy, bądź uchyleniu tego orzeczenia i umorzeniu postępowania w pierwszej instancji, albo
- 3) uchyleniu orzeczenia wydanego w pierwszej instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia, ze wskazaniem stwierdzonych uchybień, albo
- 4) umorzeniu postępowania odwoławczego.

2. Do orzeczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2, przepis § 27 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. W postępowaniu odwoławczym nie można wymierzyć kary surowszej niż orzeczona w zaskarżonym orzeczeniu dyscyplinarnym, chyba że wymierzona kara rażąco narusza prawo lub interes służby.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, można w dalszym postępowaniu orzec karę surowszą niż orzeczona w uchylonym orzeczeniu dyscyplinarnym.

5. Orzeczenie dyscyplinarne, o którym mowa w ust. 1, powinno być wydane w terminie 30 dni od dnia otrzymania odwołania i akt, o których mowa w § 33 ust. 1. Orzeczenie takie jest ostateczne.

6. Orzeczenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) oznaczenie organu wydającego decyzję;
- 2) datę i miejsce wydania;
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego;
- 4) wskazanie orzeczenia dyscyplinarnego, od którego złożone zostało odwołanie;
- 5) rozstrzygnięcie w sprawie;
- 6) uzasadnienie faktyczne i prawne;
- 7) pouczenie o prawie wniesienia skargi do sądu administracyjnego;
- 8) podpis z podaniem imienia i nazwiska osoby upoważnionej do wydania orzeczenia.

Rozdział 6

Wykonanie i zatarcie kar dyscyplinarnych

§ 36. Po uprawomocnieniu się orzeczenia dyscyplinarnego przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych zarządza wykonanie orzeczonej kary.

§ 37. 1. Egzemplarz orzeczenia dyscyplinarnego włącza się do akt osobowych funkcjonariusza, a jeżeli w danej sprawie prowadzone było postępowanie dyscyplinarne, również do akt postępowania dyscyplinarnego. Orzeczenie, o którym mowa w § 27 ust. 1 pkt 3, przechowuje się w aktach osobowych funkcjonariusza przez okres 5 miesięcy od dnia jego uprawomocnienia się.

2. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może orzeczenie dyscyplinarne podać do wiadomości wszystkim lub niektórym funkcjonariuszom podległej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej, mając na uwadze względy wychowawcze lub prewencyjne wydanego orzeczenia.

3. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte na wniosek pokrzywdzonego, przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych informuje pokrzywdzonego o wydanym orzeczeniu dyscyplinarnym.

§ 38. 1. Wykonanie kary dyscyplinarnej polega na:

- 1) przeprowadzeniu rozmowy i wytknięciu niewłaściwego postępowania – w przypadku wymierzenia kar upomnienia, nagany lub surowej nagany;
- 2) przeprowadzeniu rozmowy, wytknięciu niewłaściwego postępowania i uprzedzeniu ukaranego o możliwości wymierzenia kary przeniesienia na niższe stanowisko służbowe lub kary surowszej, jeżeli ponownie dopuści się czynu rodzącego odpowiedzialność dyscyplinarną – w przypadku wymierzenia kary nagany z ostrzeżeniem lub kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku;
- 3) przeniesieniu na niższe stanowisko służbowe – w przypadku kary wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe, zgodnie ze wskazaniami zawartymi w uzasadnieniu orzeczenia;
- 4) orzeczeniu o utracie stopnia lub wystąpieniu do właściwego organu z wnioskiem o obniżenie stopnia – w przypadku wymierzenia kary obniżenia stopnia;
- 5) przeprowadzeniu rozmowy, wytknięciu niewłaściwego postępowania i ostrzeżeniu, że za ponowne popełnienie czynu rodzącego odpowiedzialność dyscyplinarną ukarany może być wydalony ze służby – w przypadku wymierzenia kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby;
- 6) zwolnieniu funkcjonariusza ze służby – w przypadku wymierzenia kary wydalenia ze służby;
- 7) zakazaniu ukaranemu opuszczania miejsca zakwaterowania w czasie wolnym od zajęć przez czas trwania kary oraz nałożeniu obowiązku meldowania się, nie częściej niż trzykrotnie w ciągu dnia, na wezwanie dyżurnego lub innego wyznaczonego funkcjonariusza – w przypadku wymierzenia kary zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania.

2. Rozmowy, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 albo 5, przeprowadza przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych. W uzasadnionym przypadku przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może na piśmie upoważnić do przeprowadzenia w jego imieniu rozmowy funkcjonariusza w stopniu nie niższym od stopnia posiadanego przez funkcjonariusza, z którym jest prowadzona rozmowa, lub zajmującego co najmniej równorzędne z tym funkcjonariuszem stanowisko służbowe.

3. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych, udzielając upoważnienia do przeprowadzenia w jego imieniu rozmów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 albo 5, podaje do wiadomości funkcjonariusza upoważnionego do ich przeprowadzenia treść orzeczenia dyscyplinarnego, w wykonaniu którego ma być przeprowadzona rozmowa, określa termin, w jakim należy przeprowadzić rozmowę, a także udziela temu funkcjonariuszowi pisemnych wytycznych dotyczących prowadzenia rozmowy, a w szczególności wskazuje informacje lub okoliczności, jakie należy podnieść, wytykając niewłaściwe postępowanie ukaranego.

4. Funkcjonariusz upoważniony do przeprowadzenia rozmów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 albo 5, sporządza z rozmowy notatkę. Notatkę z rozmowy funkcjonariusz upoważniony do jej przeprowadzenia przedstawia przełożonemu właściwemu w sprawach dyscyplinarnych.

5. Przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych może w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, uznać uprawomocnienie orzeczenia dyscyplinarnego za równoznaczne z wykonaniem kary dyscyplinarnej, jeżeli jest to wystarczające dla zapewnienia prawidłowej realizacji celów wychowawczych lub prewencyjnych wydanego orzeczenia. O uznaniu uprawomocnienia orzeczenia dyscyplinarnego za równoznaczne z wykonaniem kary dyscyplinarnej informuje się obwinionego w formie pisemnej.

§ 39. 1. Decyzję o zatarciu kary dyscyplinarnej w przypadku, o którym mowa w art. 137a ust. 3 ustawy, wydaje minister właściwy do spraw wewnętrznych, Komendant Główny Straży Granicznej lub przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych w miejscu stałego pełnienia służby przez funkcjonariusza.

2. Decyzję o zatarciu kary dyscyplinarnej doręcza się funkcjonariuszowi.

Rozdział 7

Wznowienie postępowania dyscyplinarnego

§ 40. Postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem lub postanowieniem o umorzeniu postępowania wznawia się, jeżeli:

- 1) dowody, na których podstawie ustalono istotne dla sprawy okoliczności, okazały się fałszywe;
- 2) zostały ujawnione istotne dla sprawy nowe fakty lub dowody, które nie były znane w toku postępowania dyscyplinarnego;
- 3) orzeczenie dyscyplinarne lub postanowienie o umorzeniu postępowania wydano z naruszeniem obowiązujących przepisów, jeżeli mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia lub postanowienia;
- 4) orzeczenie dyscyplinarne lub postanowienie o umorzeniu postępowania zostało wydane na podstawie innej decyzji lub orzeczenia, które zostało następnie uchylone lub zmienione;
- 5) prowadzone o ten sam czyn postępowanie karne, karne skarbowe lub w sprawach o wykroczenia zostało zakończone prawomocnym wyrokiem uniewinniającym albo orzeczeniem o umorzeniu postępowania ze względu na okoliczności określone w art. 17 § 1 pkt 1 lub 2 Kodeksu postępowania karnego albo w art. 5 § 1 lub 2 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

§ 41. 1. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego następuje z urzędu lub na wniosek ukaranego.

2. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego na korzyść może złożyć, w razie śmierci ukaranego, jego krewny w linii prostej, przysposabiający lub przysposobiony, rodzeństwo oraz małżonek.

3. W sprawach o wznowienie postępowania właściwy jest przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych lub minister właściwy do spraw wewnętrznych, który wydał orzeczenie dyscyplinarne kończące postępowanie.

4. W przypadku likwidacji stanowiska służbowego przełożonego właściwego w sprawach dyscyplinarnych, który wydał orzeczenie dyscyplinarne kończące postępowanie, właściwym w sprawie wznowienia postępowania jest przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych posiadający władzę dyscyplinarną obejmującą swoim zakresem zadania realizowane wcześniej przez przełożonego, który wydał orzeczenie dyscyplinarne kończące postępowanie.

5. Jeżeli nie można ustalić właściwości w sprawach o wznowienie postępowania w sposób wskazany w ust. 3 i 4, sprawa wznowienia postępowania należy do właściwości Komendanta Głównego Straży Granicznej.

6. Wznowienie lub odmowa wznowienia postępowania następuje w drodze postanowienia. Postanowienie doręcza się ukaranemu, obrońcy lub osobie, o której mowa w ust. 2.

7. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 6, wydane przez:

- 1) ministra właściwego do spraw wewnętrznych – zażalenie nie przysługuje, jednak ukarany lub osoba, o której mowa w ust. 2, mogą zwrócić się do ministra właściwego do spraw wewnętrznych w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia o ponowne rozpatrzenie sprawy;
- 2) Komendanta Głównego Straży Granicznej – zażalenie przysługuje do ministra właściwego do spraw wewnętrznych w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia ukaranemu lub osobie, o której mowa w ust. 2;
- 3) Komendanta Biura Spraw Wewnętrznych Straży Granicznej, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta ośrodka szkolenia Straży Granicznej, komendanta ośrodka Straży Granicznej, kierownika komórki organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej oraz dowódcę kontyngentu Straży Granicznej wydzielonego do realizacji zadań poza granicami państwa – zażalenie przysługuje do Komendanta Głównego Straży Granicznej w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia ukaranemu lub osobie, o której mowa w ust. 2.

§ 42. 1. Postanowienie o wznowieniu postępowania dyscyplinarnego stanowi podstawę do przeprowadzenia postępowania co do przyczyn wznowienia oraz co do rozstrzygnięcia istoty sprawy.

2. Po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w ust. 1, przełożony właściwy w sprawach dyscyplinarnych lub minister właściwy do spraw wewnętrznych wydaje orzeczenie dyscyplinarne, w którym:

- 1) odmawia uchylecia dotychczasowego orzeczenia dyscyplinarnego;
- 2) uchyla dotychczasowe orzeczenie dyscyplinarne i wydaje nowe orzeczenie dyscyplinarne rozstrzygające o istocie sprawy.

3. Orzeczenie kary surowszej od dotychczasowej jest możliwe tylko wtedy, gdy wznowienie postępowania nastąpiło z urzędu, nie nastąpiło przedawnienie karalności dyscyplinarnej za dany czyn i orzeczona dotychczas kara jest rażąco niewspółmierna do popełnionego czynu.

4. Jeżeli w następstwie wznowienia postępowania wymierzono karę łagodniejszą, ulegają uchyleniu skutki wymierzonej poprzednio kary surowszej, a w razie wymierzenia kary surowszej, jej skutki liczy się od dnia wymierzenia tej kary.

5. Karę dyscyplinarną wykonaną zalicza się na poczet kary orzeczonej w trybie, o którym mowa w ust. 4.

6. Termin do zatarcia kary zmienionej w następstwie wznowienia postępowania liczy się od dnia wydania orzeczenia dyscyplinarnego o ukaraniu pierwszą karą.

7. Od orzeczenia dyscyplinarnego, o którym mowa w ust. 2, przysługuje odwołanie, z zastrzeżeniem art. 136b ust. 4a ustawy. Przepisy o postępowaniu odwoławczym stosuje się odpowiednio.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 43. Rozporządzenie stosuje się do spraw wszczętych i niezakończonych w dniu jego wejścia w życie.

§ 44. W sprawach nieuregulowanych rozporządzeniem stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 45. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji: *wz. M. Wąsik*

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie przeprowadzania postępowania dyscyplinarnego wobec funkcjonariuszy Straży Granicznej (Dz. U. poz. 1015 i 1441, z 2003 r. poz. 2188, z 2007 r. poz. 284, z 2010 r. poz. 958, z 2012 r. poz. 935, z 2013 r. poz. 1707 oraz z 2018 r. poz. 877), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1091).